

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De securitate animæ perfectæ. Cap. xxij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

De securitate anime perfecta.

C A P. XXI.

SECURITAS est comes pacis, quæ si vera est, & à Deo donata, non pericula abscondit, non laqueos occultat, non pedicas & vincula ignorantibus iniicit, sed potius omne quod est lubricum & periculosum, remouet, vt qui pace gaudet, maneat securus. Quare Scripturæ sacræ pacem & securitatem sæpè coniungunt, quarum illa sine ista non erit vera & perfecta pax, sed verum bellum, & falsa tranquillitas. In pace in idipsum, ait Dauid, dormiam & requiescam: quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me. Qui in pace dormit, & in vitæ quæ autem soporatur, ex eo quod in spe diuinæ protectionis stabilitus est, longè videtur esse à discrimine, quod securitatem eripiat. Et imperante Salomone, quem ob pacem à Domino illi datam regem pacificum appellarunt, habitabat Iuda, & Israël absque timore villo vnusquisque sub vite sua, & sub ficu sua à Dan vsque Berlebee. Quo securitas Israëlitarum notatur, qui magna pace ditati, nec occursum malum timebant, nec Satan, aut aduersarium formidabant. Quin & Paulus pacem Dei exuperantem omnem sensum, precatur nobis, vt custodiat corda nostra, & intelligentias nostras; affectus autem & sensus nostri ab hac pace Dei, quæ Christus est, custoditi, quidni ab omni casu, & cæcitate tuti erunt atque securi. Nec non & Ieremias ait, cum in terra pacis securus fueris, quid facies in superbia Iordanis? Quibus verbis indicat, quod sicut filij Israël terram sibi promissam incolentes, in qua pacifici erant, magna securitate latabantur, Iordanem tamen transuadato, qui regionem illam terminabat, bellorum & captiuitatis pericula erant subituri: sic & anima in terra perfecta virtutis tamquam in terra pacis secunda, & quæta est, cuius limitibus prætermittis, non solum bellum sentiet (quod securi quoque in hac vita aliquando sentiunt, in qua non est plena, & consummata securitas) sed periculis quoque cadendi patebit.

Si igitur vera pax & vera securitas sorores sunt indiuiduæ, sequitur, quod perfectio pulchra, & quæ pulchra pacifica, erit etiam pro modulo huius vitæ secunda. Quam anima in recessibus sui cordis recondens, securitatem habebit ab hostibus internis, & externis, eam nimirum securitatem, quæ huic vitæ lubrica, & tot miseriis circumdata, nequaquam repugnat. Salomon enim ait: Cogitare de illa (& de sapientia loquitur, quo nomine in illis libris moralibus perfectionem diximus esse descriptam) sensus est consummatus: & qui vigilauerit propter illam, citò securus erit. Si perfectiorem cognoscere, non vt cognoscas solum, sed vt habeas, eiusque te documentis accommodes, summa prudentia est, & propter illam vigilare, & laborare magna securitas: quanta, rogo, securitas erit, ad finem laborum venire, & eam, propter quam laborabas & vigilabas, feliciter possidere? Certè tantam, quantum ipse diuinus spiritus voluit ad vtilitatem & consolationem nostram per os Sophar Naamathitæ describere. Si iniquitatem, inquit, quæ est in manu tua, abstuleris à te, & non manserit in tabernaculo tuo iniustitia, tunc leuare poteris faciem tuam absque macula, & eris stabilis, & non timebis. Misericordiam quoque obliuisceris, & quasi aquarum, quæ præterierunt, recordaberis. Et quasi meridians fulgor consurget tibi ad vespertam, & cum te consumptum putaueris, orieris vt Lucifer. E

A habebis fiduciam proposita tibi spe, & defossus securus dormies. Requiesces, & non erit qui te extereat. O felix status! O tempus desiderabile, in quo anima hostibus & tentationibus septa hac miranda securitate gaudebit! Iniquitas, quæ manibus attribuitur, peccata externa designat: & iniustitia, quæ in tabernaculo, hoc est, in corde commoratur, delicta interna, & necdum ad opus profecticia, significat. Si ergo anima interius & exterius se à peccato mundaauerit, & puritatem in se virtutis expresserit, faciem coram omnibus confidenter leuabit, quia nihil est in ea, propter quod debeat pudore suffundi, constans & firma erit in accepta iustitia, nec timebit astu demonis ab illa detradi: quia Dominus illuminatio eius, & salus eius, quem timebit? Dominus defensor vitæ eius, à quo trepidabit? Obluiscetur quoque præteritorum peccatorum, memoriam quorum Dominus misericorditer velut spinam cordi infixam euellit, (vt ait Cassianus) & animam iam defæcatam non tam ad lugenda præterita (quæ mari compunctionis suffocata sunt) quam ad laudes Deo canendas, & ad affectus amoris inuitat. Et sicut periculi iam elapsi, quod effugimus, cum exultatione recordamur, illud quæ aliis cum risu, & gaudio narramus, sic ista vitæ præterita recordabitur, non quia mala ei placeant, sed quia se euasisse, & fugisse gaudet illa, quæ summè displiceant. Vita eius ad vespertam id est, in postremis diebus, cum feliciter iam tempus vocationis in stat, erit felicissima, & quasi meridiæ sanctitatis splendore clarissima, & cum in veste corporis obscurata fuerit, & pallore mortis absumpta, veluti aurora consurget. Si enim hæc præcedit, & crescit vsque ad perfectum diem; ita anima à puritate huius vitæ ad puritatem æternæ gloriæ perueniet, & non iam sicut Lucifer, sed sicut sol in suo seruore positus emicabit. In discriminibus posita, & fetis, ac bestiis obiecta, non desponder animam, sed certissima spe, & stabilissima fiducia roborata aggredietur pericula, & Domino pro illa pugnante, liberabitur: iuxta illud: Iustus, quasi leo confidens, absque terrore erit. Denque quasi vallo, fossaque munita, contemplationis quietem capiet secunda, quam nec illusiones vanæ terribunt, neque timores aut minæ; ab eo quod oportet, aliquando dimouebunt. Hac longa oratione, & mysteriorum plena iste amicus Iob animæ iustæ securitatem exaggerat, & sortem desiderabilem timentium Dominum manifestat.

D Sed in quo constituta est ista perfectiorum securitas, & quam eius assignabimus causam? Equidem ego existimo causam huius securitatis esse, quod Deus in medio perfectæ animæ habitat, & in ea tamquam in folio requiescit, & tamquam murus igneus illam undique cingit, atque defendit. Paulus enim ait: Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus Christi. Quæ virtute repletus, tantum abest, vt tribulationes timeat, quod potius eas velut feminaria felicitatis pro gloria habet, sciens, quia cum infirmatur, tunc non infirmus, sed potens est. Sedes profectò regis ab omni iniuria tuta est, quis enim thronum, in quo rex sedet, non honorabit, atque suspiciet: Anima autem perfecta sedes est summi Dei. Nam iustitia, & iudicium, ait Dauid, præparatio sedis tuæ. In cuius signum Domino, vt Bernardus meditatur, tessuro super asellum vestes suas discipuli substrauerunt, significantes, saluatorem, seu salutem nequaquam insidere nudæ animæ, quam non vt vestitam inuenerit doctrinis & moribus Apostolorum. Quis ergo Dei sedem audeat violare? Quis thronum Regis omnipotentis attingere? Rachel femina, & eo ipso imbecilla, & infirma, sedens super

Psal. 4.

3. Reg. 4.

Philip. 4.

Iere. 22.

Sapient. 6.

Iob 22.

Psal. 26.

Cassian. col. 20. c. 7.

Prou. 23.

2. Cor. 12.

Psal. 88. Bern. ser. 27. in 1. c.

Gen. 31.

idola patris sui, abscondit ea, & ab iniuria vindicauit, & Deus insidens animam, illam seruare, & tutari non potest? Quis hoc in animum suum inducet? Et illa quidem subter stramenta cameli furtum abscondit, vt patrem quarentem eluderet; Dominus verò non solum abscondit sanctos suos in abscondito faciei suae; verum etiam ad modum maris, vt eos protegat, in circuito ipsorum se vndequa; diffundit. Osee quippe ait, Ephraim, vt vidi, Tyrus erat, fundata in pulchritudine. Nam sicut Tyrus in solo fertilissimo edificata, ad firmitatem, & tutamen suum mari vndique cingebatur; ita anima sancta in loco sanctitatis extructa, Deo, vt secura sit, tamquam inexhausto mari circumdatur. Quod si vrbes maritimae prater mare, quo fortissimae sunt, muris ad maius robur & tutamen cinguntur, non desiderat murum sancta anima, quae scriptum legit in Zacharia: Et ego ero eis, ait Dominus, murus igneus in circuito, & gloria ero in medio eius. In medio eius est gloria, & pulchritudo; quia sicut examen apum regem suum in medio habens, & exercitus militum ducem in honorabilissimo loco velut corporis caput ostendens, pulchra, & gloriosa iudicatur; ita perfecta anima Deum in corde recondens, non potest non pulcherrima iudicari, & omni honore ac reuerentia digna videri. In circuito verò eius est murus igneus, qui non tantum rumpi, aut transiliri non potest, verum etiam, nec propè videri, quoniam propè accedentes comburet, atque consumet. Sic Dominus se gerens erga perfectam animam, non dubium est, quin eam reddat securam; quam vt proprium solum suae praesentiae honore afficit, & vt vrbem sibi dilectam sua protectione custodit. Perfectio ergo, quae animam solum Dei facit, & tutissima eius protectione cingit, magis profecto securitatem inducit. De qua illud Salomonis probè intelligitur: Substantia diuitis vrbs roboris eius, & quasi murus validus circumdans eum. Diues enim (si res aqua lance aestimemus) non potest esse alius, quam homo perfectus, qui non aurum, & argentum, & res perituras possidet, sed charitatem, sapientiam, & veras virtutes recondit. Ista itaque diuitiae, ista non angusta sed ampla substantia, pro vrbe munita, & pro muro valido homini iusto, & praecipue viro perfecto est; quia si opes huius saeculi pecuniosum hominem non defendunt, imò saepe suae sunt occasio ruinae, opes caeli nempe virtutes certissime protegent eum, & cunctas hostium arcent insidias.

Præsentia itaque Domini animam inhabitantis, & eam protegentis, huius securitatis est causa. at in quo consistit ista securitas? Certè in hoc, quod perfectus pro suae vitae, & profectus ratione graua peccata prostravit, vitia extinxit, inordinatos affectus deiecit, & iam victos rationi, & diuinae voluntati subiugauit. Atque in quadam vitae celsitudine positus, non est cur timeat ea, quae in imo consistentes inquietant. Hic thesaurizauit thesauros in caelo, id est, in celsissima puritate vitae, quae caeli similitudinem gerit, quod fur non appropriat, neque tinea corrumpit, & ided nec fures, scilicet aduersarios externos timet, nec tinea, internas videlicet rerum malarum concupiscentias metuit. Quid enim ille trepidet auaritia, & rerum temporalium possidendarum bellum, qui pro perfectionis desiderio, & paupertatis amore omnia contempsit, & vix ipsum paucissimum victum, & vile indumentum corpuleculo necessarium admittit? Quid timeat suae carnis venenatum sibilum, qui, vt eam spiritus imperio subiiceret, omni asperitatu, & afflictionum genere domat, & licita frequenter ei negat, ne illicita concupiscat? Quid horreat propria

voluntatis occursum, & honorum, ac dignitatum appetitum, qui minimam quoque honoris significationem fugit, & in aliquo etiam modico suam voluntatem sequi, vt pestem infestissimam perhorrescit? In hac itaque altitudine vitae, & in hac celsitudine perfectionis, tamquam in monte celsissimo homo securus est; ne à viperis vallium infestetur, id est, ne à delictis tepidè viuientium feriatur. Quod varicinatus est Abdias, dicens: Et in monte Sion erit saluatio, & erit sanctus, & possidebit domus Iacob eos, qui se possederant. Et erit domus Iacob ignis, & domus Ioseph flamma, & domus Esau stipula: & succendentur in eis. In hoc sane monte, qui fastigium perfectionis significat, in quo sancti, & perfecti commorantur, erit certa saluatio, & iucunda securitas. In illo domus spiritualis Iacob, illi scilicet, qui è vicino Christum imitantur, possidebunt inordinatos affectus suos, qui se antea possederant. Et erunt velut ignis, & velut flamma, quae, si praedictos affectus non penitus consumat, at in fugam vertat, ne amplius sanctos, & victores ad mala pertrahant, aut vehementer inquietent. Si volumus igitur in hac vita aliqua securitate gaudere, audiamus hospitam exploratorum terrae promissam, viam huius securitatis adipiscendae pandentem: audiamus eam, & obediamus ei: Ad montana conscendite, inquit, ne forte occurrant vobis reuerentes, ibique latitate tribus diebus, donec redeant, & sic ibitis per viam vestram. Hunc perfectionis montem conscendamus, & ab omni strepitu curarum saecularium abscondamus nos, sic res, quas prius immoderate diligebamus, & per campestria vitae tepidè reuertuntur, nequaquam nobis occurrerent. Et securi viam nostram, eam scilicet, quae ducit in caelum, & sine magna tentationum molestia carpeamus. Atque hanc esse viam alicuius securitatis habedae Basilius hac oratione patefacit: Absit, inquit, vt nos per huiusmodi vacationem, (id est, per otiositatem, quae ab operibus bonis vacamus) aditum aduersario praebeamus: sed domui mentis nostrae vacemus, vt in nobis Christum per spiritum promereamus habere inhabitantem. Igitur postquam vobis agitis ab hostibus, pacem dilargitus est, tunc dicit: vacate à miserè vos distrahentibus inimicis, vt in quiete & silentio verba veritatis contemplari possitis. Idcirco Dominus aliàs dicit: Qui non renunciat omnibus quae possidet, non potest meus esse discipulus. Vacemus itaque à studio diuitiarum, à cupiditate item inanis gloriolae, à voluptatum usu, ab inuidia, & omni demum in proximum nostrum malignitate, vt anima nostra in tranquillo ac quieto statu consistente, nec vlla vitiosa affectionis turbela eam agitante, in ea tamquam in speculo irradiatio & affulgentia Dei pura sit, nec vlla obscureretur caligine. Ex quo cognoscimus, eos, qui ab operibus saeculi se sequestrant, & vt perfectos decet, affectus rerum mundanarum ex corde euellunt, & internam pacem habere, & licet affectus velut à longè aliquando latent, magna securitate delectari. Sicut enim qui in aliqua arte aut disciplina peritissimi sunt, ab erroribus, aut defectibus, in quos illius facultatis tyrones incidunt, videntur esse securi, ita in vita spirituali perfecti tuti esse videntur ab impugnatione eorum affectuum, quae solent imperfectos vincere, & miserabili casu prosternere.

Sed aliam huius securitatis partem, in qua etiam posita est, breuiter attingamus. Ea scilicet est, quod sicut Dominus praesentia sua ab importuno bello interiorum affectuum viros perfectos liberat, ita etiam à daemone, & hominum impiorum impugnatione defendit. Defendit, inquam, illos à tentationibus

daemone

psal. 30.

Osee 9.

Zach. 2.

Prou. 18.

Abdias. cap. 1.

Iosue 2.

Basili. h. in Esaim. 45.

Luce. 14.

dæmonum, quia statim lucem ad cognoscendam tentationem infundit, & robur ad eam vincendam concedit, & attentionem, ac sollicitudinem ad ipsam statim ventilandam, & repellendam impertit. Nonnumquam etiam experimur, quod dæmoni quasi se se ad tentationem paranti, & iamiam aduentanti, Dominus vt fortissimus gigas occurrit, & à nobis cum rubore, & confusione depellit; & infestationem appropinquasse, atque prius quam eam sentiamus, imò & priusquam cuius generis fuerit, cognoscamus, defensoris benignissimi dono, eam enauuisse sentimus. Fitque quoddam stupendum, atque mirabile, vt qui in principio conuersionis, si ad quamvis tentationem non cadebamus, at periclitabamur, iam facti robusti, insulsi dæmonum irridemus, & ipsorum conatus & suasiones spernimus. In die illa, dicit Dominus per Micheam, congregabo claudicantem, & eam, quam eieceram, colligam, & eam affliceram. Et ponam claudicantem in reliquias, & eam, quæ laborauerat, in gentem robustam.] O quantum me delectat illius diei commemoratio, qua Dominus congregat dispersiones claudicantis, & animæ impetfectæ, & tepida affectus, & desideria in vnum sui desiderium compellit. O quantum me afficit illius horæ memoria, qua sponsum perditam meretricem, id est, animam peccatricem, & rerum mundi amaricem, quam flagellis afflixerat, & cum indignatione à se proiecerat, in sinum suæ misericordiæ colligit, & ouem perditam ad caulas sui gregis reducit! In illa die ponit Dominus claudicantem in reliquias, quoniam eam animam, quæ claudicabat, & iam post Deum, iam post sua desideria intemperanter incedebat, similem sanctis præcedentibus reddit, & mirabili mutatione eam ad normam sanctorum accommodat. Laborantem etiam infirmitate facit in gentem, robustam, vt aduersarios, quos timebat, rideat, quos formidabat, ad bellum prouocet; & quos victores sustinebat, victos, & fugientes agnoscat. Sancti igitur non ideo securi sunt, quia numquam sibi dæmones laqueos tentationum obtendunt, aut quia pusillo animo se in aduersariorum diuionem tradunt, sed quoniam auxilio omnipotentis iussulci, facili negotio eorum conatus euertunt. Non quidem est perfectorum securitas in hoc, quod aliquando tentationibus non impugnentur, quia cum militia sit vita hominis super terram.] Non potest ac si esset in pace omni hostium insultu carere, & omnimoda tranquillitate lætari. Neque etiam in hoc stare potest, quod aduersario, prohibita suadenti, & illicita proponenti, consentiant. Qui enim hosti consentiunt, videntur quidem habere tranquillitatem, vt egregie dixit Ambrosius, videntur quiete frui, sed non est quies, vbi animus inquietus est: non est tranquillitas mentis, vbi animus exagitur obnoxia stimulis conscientia. Quomodo securitas, vbi diuersarum pugna est passionum? vbi conflictus grauium cogitationum? Ideo itaque ab incurribus dæmonum sunt securi, quia ope diuina cinguntur, quia auxiliis gratiæ proteguntur, quia eximio quodam splendore ad eos cognoscendos suffunduntur, & denique quia tentationis ignis multò mitius in illis exardet, in quibus, quia affectus ordinati sunt, materiam comburendi non reperit. Et ideo Bernardus ait: Nihil in hac vita securius, nihil iucundius possidetur, bona conscientia. Premat corpus, trahat mundus, terreat diabolus: illa tamen semper erit secuta.] Etiam si terreat diabolus, secuta consistit, quoniam suasionibus illius non magis mouetur, quam ciuis sapientissimus sermones hominis rustici illum ad præcipitium suadentis aduerteret.

Mich. 4.

Iob 7.

Ambrosius in Psal. 118. ser. 17. ad vers. 5.

Bernardus lib. de consol.

A Qui verò inter laqueos Dæmonu tuti sunt, erunt ne quoque inter persecutiones hominum iniquorum securi? Ita sanè, quoniam istorum tamquam impotentiorum leuior solet esse conflictus. Non timent perfecti impiorum minas, atque terrores, nam aut bona animæ ipsorum, aut bona corporis volunt eripere. Anima bona, cuiusmodi sunt, gratia, charitas, virtutes, & dona reliqua huius generis, auferre non possunt, quæ sola habentis voluntate perduntur. Vnde Paulus audeat & scribit: Certus sum, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro.] Ab omni creatura hanc potestatem auferendi bona mentis eripit, seipsum solum excipit, dum semetipsum inter alia non numerat. Quia hæc est libertas, qua Christus nos liberauit, vt ait Bernardus, vt nulla penitus creatura auellere nos, aut vim facere possit. Soli id deserere possumus propria voluntate abstracti, & illecti à propria concupiscentia. Bona verò ad præsentem vitam pertinentia, qualia sunt salus, honor, dignitas, delectatio, externa substantia, & vita corporis, nec nisi Deo ordinante, aut concedente, auferri queunt. Si verò Deus ea ab impiis hominibus auferri permittit, perfectus id æquanimitè & lætè sustinet, cuius hoc præstantissimum bonum est, propriam voluntatè diuinæ voluntati habere concordem. Hinc illa Susanna fiducia, quæ adulterij accusata, ad iudicium iudicum iniustissimorum vocata, & in eorum proposito sententia iam dixit mortis eneclæ, erat cor eius fiduciam habens in Domino.] Hinc Paulus omnigenis tribulationibus impetitus ait: Sed in his omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos.] Hinc propheta regius canit: Quoniam in te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.] Hinc denique Apostolorum securitas, Martyrum animositas confessorum virtus, virginum gloriose victoriz, quia aduersarios aspernabantur, & in Deo, à quo se defendi certissime cognoscebant, suam fiduciam collocabant, in eoque vniuersa ad se spectantia iactabant. At permittat Dominus electos suos ab impiis affligi, dilacerari, discerpi, & omnibus bonis spoliari, & terribili morte mulctari: nihilominus adhuc persistant immoti, atque securi: quia mortem vt augmentum coronæ, & ianuam cæli respiciunt. Nonne rex inter aurifices, qui diligentissime diadema regium ei construunt, manet hilaris, atque securus ita perfecta anima inter tyrannos atque carnifices, quia ei immarcescibilem coronam fabricant, læta est, atque secuta. Sicut Agatha, quæ lætissime & glorianter ibat ad carcerem, & quali ad epulas inuitata, agonem suum Domino precibus commendabat.] Mortem quidem secuta, & læta excipit, quia in eo seruo & corona gloriæ donatur, & modicum illud, ac corruptibile, quod videtur amittere, nempe corpus, seposita corruptione tempore statuto est receptura. Lignum habet spem, ait sanctus Iob, si præcisum fuerit, rursus virefcit, & rami eius pullulant. Si senescit in terra ramus eius, & in puluere emortuus fuerit truncus illius, ad odorem aquæ germinabit, & faciet comam quasi cum primò plantatum est.] Hoc sanè lignum typus est viri iusti, de quo in Psalms dictum est, quia erit tamquam lignum plantatū secus decursus aquarum.] Indicatur itaq; nobis, iustum, spe resurrectionis, quam fide viuam credit, in summis discriminibus esse securum, nec timore mortis immoderatè sollicitari, in qua corpus suum, licet sepultum, & in cineres versum, miseriam illam cum æterna

Rom. 8.

Bernardus ser. de duplici baptismo.

Dan. 13.

Rom. 8.

Psal. 17.

In eius vita.

Iob. 14.

Psal. 1.

vita

Greg. 12.
mor. c. 4.

Psal. 36.

Bern. ser.
de pass. c.
24.

vita, & pulchritudine gloriæ commutabit. Vnde Gregorius ait: Potest iam radix iusti, ipsa natura humanitatis intelligi, ex qua subsistit. Quæ videlicet radix senescit in terra, cum natura carnis deficit in puluerem redacta. Cuius in puluere truncus emoritur, quia extinctum corpus à sua specie dissipatur. Sed ad odorem atque germinat, quia per aduentum sancti Spiritus resurgit. Et faciet comam, quasi cum primum plantatum est, quia ad illam speciem redit, ad quam percipiendam creatus fuerat, si in paradiso positus peccare nolisset.] Quomodo ergo non erit securus, quia Deo disponente, & volente, deponit corporis vestem, ut eam post modicum tempus innouam, mundam, & nunquam rumpendam accipiat? qui relinquit exilium, ut proficiatur in patriam; qui è carcere soluitur, ut in aula regia commoretur; qui nouit, quoniam cum ceciderit in mortem, non collideretur, quia Dominus supponit manum suam?] Illud demum non præteribo, quo animæ perfectæ securitas seipsam periculis & anxietate liberat. Nimirum quod si, ut inquit Bernardus, ille in hac vita securus est, qui nusquam se securum existimat, ipsa ita securus, & tuta est, ut nunquam se omnino securam iudicet. Sed iugiter seipsam, & omnia interiora, & exteriora sua discreta cura, & tranquilla diligentia circumspicit, ne quæ aut mundus eam fallat, aut aduersarius subuertat, aut caro decipiat. Quæ circumspectio, quia prudens est, dum gratiam subsequitur, & diuino auxilio nititur, miro modo defendit, & quia moderata est, animam nequaquam inquietat. Hanc in mediis periculis securitatem, si volumus ad perfectionem curramus, & ignauiam ac fociordiam deferamus, quia illa, dum Deo nos iungit, à telis hostium abscondit: hæc verò dum à Deo nos aliquantum separatur, periculis inimicorum exponit.

De libertate animæ perfectæ.

CAPVT XXII.

I V E S, qui pacati sunt, & securi, communiter solent esse liberi, id est, qui precibus aut minis nulli se subdant, nec bonum facere, nec verum dicere metuunt. Omnis enim seruitus ex bellis exoritur, quibus bello capti, si morte liberantur, victorum imperio & obsequiis subiiciuntur. Hi autem semel bello in potestatem dominorum adacti, dum aliis accepto pretio venduntur, aliud genus seruitutis arctius, & eo ipso miserius inducunt. Vnde qui pace gaudent, & ab hostium incurribus tuti sunt, non est cur in tristem seruitutis sortem venire formident. At ipsi sponte sese aliorum mancipia non faciunt, cum hoc à natura omnibus inditum sit, ut felicitatem, atque adeo libertatem diligant, & infelicitatem, ac eius comitem seruitutem, aufugiant. Et ideo Paulus Corinthios in scitiaz reprehendit, eo quod à libertate Evangelij ad legis seruitutem se transferri patiebantur. Sustinetis, inquit, si quis vos in seruitutem redigit, si quis deuorat, si quis accipit, si quis extollit, si quis in faciem vos cædit.] Ac si diceret, in hoc ostenditis vos insipientes & stultos, quod innatum cunctis desiderium veræ libertatis deseritis, & carmoniarum legalium seruituti, quæ vos quasi seruos onerat, & quasi mancipia constringit, libentes collum subiicitis. Si verò pacem, & securitatem habentes liberi sunt, utique tum in factis, tum in dictis hanc suam libertatem exercent. Sicut enim seruorum est, heri arbitrio regi, & quod animo concipiunt & cupiunt, timore pœnæ silere, ita liberorum est, quod sibi libet, facere, & quod sentiunt, absque villo metu

2. Cor. 11.

quibuscumque denunciare. Quare Ioas rex Israel ab Amasia rege Iuda ad certamen prouocatus, tamquam liber, & securus, in hunc modum se prouocanti respondit: Dixisti, percussi Edom, & ideo erigitur cor tuum in superbiam: sede in domo tua, cur malum aduersum te prouocas, ut cadas, & tu, & Iudas tecum?] Quibus verbis tam liberè prolatis monstrauit regnum suum ab insidiis Amasie esse securum, quem adhuc superbè perseuerantem euicit Ioas, & thesauros eius diripuit.

Anima ergo perfectæ, quæ pacem & securitatem possidet, magna quoque libertate perfruitur, & indices huius libertatis, opus intrepidum, & sermonem audacem ostendit. Magnam quidem libertatem habet, quoniam, ut Apostolus ait: Vbi spiritus Domini, ibi libertas.] Hic autem Domini spiritus in omnibus iustis habitat, sed in viris perfectis intimius (ut ita dicam) commoratur, & abundantius eis dona sua, & veram libertatem (quæ ipsius quoque est donum) elargitur. Perfecti perfectè peccati iugum excusserunt, quia charitatis seruore nullum sibi peccatum dominari permittunt. Et, si aliquid leue vulnus defectuum venialium accipiunt, statim compunctionis medicamento illi medentur, & animosius hostem, à quo percussi sunt, repercutiunt. Omnis qui facit peccatum, ait æterna veritas, seruus est peccati;] qui ergo peccatum non faciunt, & ab eo secundum gratiam sibi datam, quantum sibi possibile est, fugiunt, liberi sunt à peccato. Quam appellationem sanè honorificam illis Paulus attribuit, dum ait: Nunc verò liberati à peccato, serui autem facti Deo, habetis fructum vestrum in sanctificationem, finem verò vitam æternam.] Liberos esse à peccato desiderabile est, seruos autem esse Christi, pretiosum est, quia nec illa libertas ab hac seruitute secerit, nec ista seruitus ab illa libertate separatur. Vnde idem Paulus ait: Qui in Domino vocatus est seruus, libertus est Domini: similiter qui liber vocatus est, seruus est Christi.]

Utraque conditio optima, inquit Ambrosius, esse sub Christo, sub quo, & pretiosa seruitus, & gloriosa libertas. Pretiosa seruitus quasi tanti sanguinis pretio comparata. Gloriosa autem libertas, quam nulla seruitus culpæ, nulla peccatorum vincula constringunt: nulla flagitiorum onera, nulla criminum commercia denegeris nexui seruitutis addicunt.] Ecce primam virorum perfectorum libertatem, qua vincula peccatorum dirumpunt, & se Christi seruos profitentur, cui seruire, libertatem non adimit, sed veram libertatem impertit.

Hæc autem libertas à peccato, modica perfectis videtur, si non etiam, & ab incitamentis peccati, à mundo scilicet, diabolo, & carne liberi existant. Hæc profectò libertate simul cum prima gaudent. Mundi quippe opiniones, & deliria despiciunt, nec quid ipse approbet, quidve improbet, quid mentiendo bonum iudicet, aut malum existimet, vlla ratione curant, diaboli latratus, & suasiones subannant, nec si se transfiguret in Angelum lucis, manifesti hostis adhortationibus acquiescunt. Carnis blanditias illecebræque despiciunt, cui satis consultum putant, si ei necessaria non denegent, & nullo modo ad luxum pertinentia concedant. Hoc autem iugum, ex quo primum peccati dimanat, abiectis & excussis, magnam perfectis lætitiæ occasionem affert. Quam Isaias oculis mentis obiciens ait: Latrabuntur coram re, sicut qui latantur in messe, sicut exultant victores capta præda, quando diuidunt spolia. Iugum enim oneris eius, & virgam humeri eius, & sceptrum exactoris eius superasti, sicut in die Madian.] Non perfectis ipsis, sed Deo hanc perfectorum libertatem

1. Pet. 2. 5.

1. Cor. 3.

Ioann. 6.

Rom. 6.

2. Cor. 7.

Ambros.
ibid.

Isa. 9.

ascribit